

ФІТОМОРФНА ТА ЗООМОРФНА МОДЕЛІ ТРОПІВ У ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ І. КАЛИНЦЯ

У статті розглянуто фітоморфні та зооморфні моделі тропів у поетичних текстах І. Калинця, здійснено аналіз лексико-семантичних груп суб'єктів осмислення та об'єктів зіставлення в них. Встановлено мотиваційну основу уподібнення.

Ключові слова: *фітоморфна модель, зооморфна модель, троп, уподібнення, І. Калинець.*

Вибір компонентів у тропях не є випадковим, а зумовлений внутрішньою логіко-семантичною перцепцією світу автором. Відтак, з'ясування їх семантики дасть змогу не лише виділити домінуючі семантичні групи, а й встановити особливості авторського мовомислення, зокрема, специфіку в поетичних текстах мовних знаків з етнонаціональною конотацією та їх роль у реалізації ідейно-естетичного спрямування творів, що визначає актуальність даного повідомлення.

Питання семантичного наповнення лексем, що позначають тварин і рослин як у фольклорних, так і в текстах українських письменників, розглядали у своїх працях О. Потебня, М. Костомаров, Л. Голомб, В. Кононенко, О. Сімович, О. Таран, Н. Слухай, Н. Пастух, І. Рогальська та інші.

Метою статті є з'ясування особливостей стилю І. Калинця, розглянутих крізь призму фітоморфної та зооморфної моделей тропів. Під лексико-семантичною моделлю розуміємо схему, яка описує співвіднесеність феноменів позамовної дійсності, що співставляються у тропі, в термінах семантичних груп.

Фітоморфна модель творення тропів полягає у встановленні різного ступеня подібності (псевдототожності, власне подібності, аналогії, асоціації тощо) суб'єкта осмислення з об'єктом зіставлення – рослиною.

Сема «тотожний, подібний до рослини» реалізується передусім через родово-видові назви рослин: *дерево, куц, рослина, травинка, трава, щепя, сонях, квітка, мох, водорість, реп'ях, ружа, сонях, белена, конюшинки, айстри, ромашка, горох, папороть, плющ, (неопалима) купина, смерека, калина, мак, полин, хризантема, сосна, лілея, яблуня, ясен, верба, диня, лишайник, евшан, лотос, перекоштопе, молочай, барвінок та ін.: Твого волосся золотистий сонях / зазолотився на туманових полотнах [1 (1): 68]; заячих слідів / конюшинки [1 (1): 82]; червону ромашку / розчарування перед устами ношу [1 (1): 107].*

Плоди та частини рослин як об'єкт зіставлення презентовані такими номінативними одиницями: *листок, кетяг, яблуко, пень, зав'язь, паросль, крона, листя, бурячиння, зернятко, горіх, тернина, стебло, помаранч, яблуко, цитрина, пилок, насіння, соломинка, гілка, галуззя, кора, огудиння, горошини, плід, пелюстка, очашок, коріння, штички, тростинки, живиця, сік, колоски, стручок, квіт, пун'янок, суцвіття, лоза, брунька, стовбур: блакитне листя дощів [1 (2): 214]; обважніле сонце нахилило своє стебло [1 (2): 194].*

Уподібнення рослинам за сферою їх біологічного існування об'єктивують дієслова: *заквітнути, розквітати, квітувати, зародити, зродити, відсихати, цвісти, дозрівати, кільчитися, розпукнути, визрівати, (не) в'янути, зів'янути, прорости, виростати, всохнути, вкорінитися, перестигати*, а також слова – назви дій, пов'язані з ними: *пожати, виломати, посіяти, пересаджувати, викорчувати*. *Цвіте скрипка білий, / червоно зродила* [1 (2): 235]; *в'януть метафори пересажені з горциків / у невластивий ґрунт* [1 (2): 286]. У структурі такої моделі родово-видова назва конкретизує об'єкт зіставлення, в тому числі в метафорах, виражених орудним відмінком порівняння: *де димарі старих замітих хат / заквітли білим квітом диму* [1 (1): 69]; *росте кущем в долині водограй* [1 (1): 171].

Ще один різновид фітоморфних тропів – це одиниці, до складу яких входять назви зі значенням сукупності (*ліс, праліс, сіно, солома, сад, вінок, зарослі, нетрі, хащі, квітник, збіжжя, мерва, огудиння, зело*): *як б'ють кульбабові ліси / об небо білі кулі* [1 (1): 33]; *у саду блаженств* [1 (1): 153]; *шелестить солома слів* [1 (1): 107]; *у лісі днів* [1 (1): 280].

Метафори, що містять авторські новотвори з похідною основою – назвою рослин, демонструють особливості індивідуально-авторського слововживання: *Сей місяць у календарі / зветься нині хризантемінь* [1 (2): 159]. В іншому тексті неологізм виконує функцію зашифрування прізвища: *Відпастеракував пастерак, а сього літа / взяв та й засіявся Золотий Тік вісом* [1 (1): 62].

Модель *рослина – людина* у творах І. Калинця є досить продуктивною і становить 40%. Перенесення ґрунтуються на давніх міфологічних уявленнях українського етносу, творчо переосмислених поетом. У досліджених текстах різним властивостям рослин уподібнюються людина, її тіло, фізіологічні процеси, психоемоційні стани тощо: *усміх звинений у сухий листок* [1 (1): 287]; *упігнуся про ласку я ж Боже рослина / споможи в порятунку задиханий лист / очманілу травинку спаси від потоку* [1 (1): 34]; *присип мене / волосся / золотим листям* [1 (1): 104].

Традиційною є модель *роза, троянда – дівчина*: *Діві з віном не сидіти, / не сивити, коли гоже / розцвітає по свічадах, / як троянда у кристалі* [1 (1): 254].

Подібність рослини і людини встановлюється й на основі логічних зв'язків, як-от колір, вигляд, форма: *Твого волосся золотистий сонях / зазолотився на туманових полотнах* [1 (1): 68].

Різновид цієї моделі – *дерево – людина* – є основою творення таких індивідуально-авторських тропів, як *хотів би я бути / ясним ясном / побрататися з небом / у ніч / що як слід по воді / минає* [1 (2): 151]; *Знов ти, безпомічна і гола, / самотнім деревом стаєш* [1 (1): 136]; *Але стривай-но, придивися: / хіба се дерево? се ти – / стоїш, як дерево без листя, / уся нага до срамоти* [1 (1): 136]. Уподібнення такого типу демонструють причетність ліричного героя до загального.

Глибокий зміст метафор, порівнянь, асоціативних паралелізмів впливає й із символічних значень, асоціацій, закріплених за порівнюваними об'єктами, особливо, коли врахувати, що «архетип дерева – основа етнічної та родової пам'яті українців» [2: 149]. Так, виразну етносимволічну конотацію спостерігаємо в текстах: *Наді мною калиноуста Лада / схилилась вишневою каліною* [1 (1): 57]; *І щоб проросли патріархи, / які для вічності землю покинули, / деревом життя з найдорожчого килима* [1 (1): 29]; *Росте калина на подвір'ї, / сини з калиною ростуть / Ми тут жили, вмирали тут, / бо тут*

калина на подвір'ї [1 (2): 90]. Щодо калини, то вона акумулює семантику «дерево» й «Україна». На цьому твердженні ґрунтується модель *калина – Вітчизна: а воно калина / моя батьківщина / а я її калинець* [1 (1): 303]; *християнську кров пролляли / заки калину підняли* [1 (2): 365].

І. Калинець часто уподібнює почуття, емоції, пізнавальні психічні явища. Так, у термінах рослин поет здебільшого осмислює любов, рідше плач, спогади, сором, життя, чоловіче і жіноче начало, дівочу чистоту тощо.

Функціонування у моделі *рослина – внутрішній світ людини* лексеми *серце* на позначення емоційного, ментального світу ліричного героя ґрунтується на кордоцентризмі як визначальній рисі менталітету українця: *серце зірветься з черенки в траву побіч яблук*. [1 (1): 71]; *із пенька серця стрілить бо якась паросль* [1 (1): 75].

Унаслідок проектування властивостей рослин на людину експлікуються витривалість, стійкість, розвиток: *і потягнулися, мов стебла, / крізь попіл, і проклін, і мор* [1 (2): 166].

Поет зі світом рослин аналізує феномени неживої природи, серед яких найчастіше – воду (*стебло джерельця* [1 (1): 342]; *перестиглий стручок дощу* [1 (2): 46]; *блакитне листя дощів* [1 (2): 214]; *голуба кора ріки* [1 (2): 403]) та астральні тіла (*зелений місяць / непосіяний зійшов / самотній ґрунт / він намацує / живим корінням* [1 (2): 151]; *може багрове сонце / у пущі / здасться / перерізом смереки / що стікає карпатською живицею* [1 (2): 187]). Поодинокими прикладами представлені моделі *рослина – хмара*, *рослина – небо*, *рослина – вогонь*, *рослина – дим* тощо. Ця група становить близько 11% фігоморфних тропів, а визначальним чинником формування такої моделі є різного виду подібність зіставлюваних об'єктів.

Продуктивною є модель *рослина – абстрактне явище*, внаслідок чого останнє набуває зримих обрисів: *дика трава нашої впокорі* [1 (1): 320]; *ці тендітні деревця фантазії / варто би нащепити брунькою / реальності* [1 (1): 343]; *викорчувавши / з дикого поля душі / ще один пень / ілюзії* [1 (1): 312].

І. Калинець уподібнює рослинному світу мову (мовлення, художню творчість тощо). В основі такого зіставлення лежать звукові асоціації (*шелестить солома слів* [1 (1): 107]; *мов зіжухлим листком / ганятиме вітер / обірваного фразою / з твоєї пісні* [1 (1): 130]), зневажлива, виразно пейоративна оцінка (*де королівський матюк зайд / випльовують / як лушпиння* [1 (1): 189]; *нині / маскують / високу Голгофу / галуззям кодексів* [1 (1): 223]), принадність слова (*пограбувавши / поблеклі квіти / з гербарію словника* [1, 312]; *розважна, як збіжжя, розмова* [1 (2): 494]), вплив на реципієнта (*Твої листи — се вістуні пасльону, / що на городі медогіркне владно* [1 (1): 75]), духовна основа (*з прастовбура призабутої мови, / з однокорення парослі слів / розвівають зелені штандарти / по усіх берегах і залавах* [1 (2): 35]), оживлення слова за аналогією до життєдіяльності рослин (*в'януть метафори пересажені з горциків / у невластивий ґрунт* [1 (2): 286]; *я хочу / аби мої вірші / також / бралися блідавим квіттям / на давно зрізаних / голих гілках* [1 (2): 423]).

Етносимволічною мотиваційною основою, наприклад, є краса, сила і велич верби, закріплені у свідомості українця, що сприяли подальшому переосмисленню дерева саме як національного символу [4: 73]. У поезії І. Калинця це засвідчує тотожність «*наша мова – пруття вербове*».

За аналогією до рослинного світу поет осмислює предмети: *безбарвні афіші / нагадують / торішні листя* [1 (1): 298]; *зів'яле огудиння струн* [1 (2): 48], музику: *бо перестигло чорне ягіддя в нотному лісі* [1 (2): 47], будівлі: *росте дзвіниця стрімко, як смерека* [1 (1): 69] тощо.

Зооморфна модель творення тропів полягає у встановленні тотожності, подібності між суб'єктом осмислення та об'єктом зіставлення – твариною (звіром, птахом, рибою, комахою і т. под.). Слова, що виражають ці відношення у структурі образної одиниці, можна згрупувати в кілька лексико-семантичних груп.

Уподібнення тваринам за динамічною сферою діяльності, звуками об'єктивується за допомогою дієслів: *спурхнути, розкрити, порпатися, настися, запрягатися, румигати, зализувати, летіти, літати, повзти, плазувати, брикати, скубти, повертатися з вирію, вимоцувати, висиджувати, мостити, вити гніздо, муркотати, на лапки ставати, повзти, приковтати, клювати, вбиратися в пір'я, квилити, запіяти* тощо: *клювала калину метафора / Голобородька* [1 (1): 344]; *рушник запівав* [1 (2): 345]; *це скільки деревець вбереться в пір'я* [1 (2): 50].

Значний сегмент тропів, утворених за зооморфною моделлю, становлять одиниці, що містять назви тварин: *яструб, золота рибка, дельфін, індик, кінь, слимак, лисиця, сович, павук, риба, буй-тур, чорногуз, півень, лелека, одуд, мева, птах, метелик, гієна, мушля, пуделі, пес, бацили, п'явка, гадь, миша, звір, звірятко, тварина, жук, ворона, змія, змій, равлик, мушка, сарна, пегас, соловей, лисиця, павучки, сокіл, черв'як, мураха, ведмідь, сарна, шашіль, цвіркун, пташа, перепілка, черепашка, кит, крїт, лев, бджоли, квочка, хрунь, сарана, кіт, кури* тощо: *бацили ностальгії* [1 (1): 161]; *ніби до мушлі первісного океану / я допав до твого вушка* [1 (1): 271].

Лексико-семантичну групу, що об'єднує назви частин тіла тварини, складають іменники *пір'я, хвіст, поярка, крило, копито, вим'я, око, клешня, рудименти, ріжки, луски, роги, ноги: червоніють бузичні ноги ревеню* [1 (1): 341]; *у дзьобах завіс* [1 (1): 246]; *сонце на різьбах ваготіло як вим'я / зі струменями запахуцого молока* [1 (2): 289]; *обтяти крила жіночості / крило материнства* [1 (2): 197]; *час лінивими клешнями / обмацує лпку планету* [1 (2): 255].

Назви сукупностей тварин є менш поширеними, ніж рослини: *отари куців бляєли б уздогін* [1 (1): 282]; *медвяним роєм знялося б услід / повітря яке тобою солодкою дихало* [1 (1): 283]; *табунці / грибів* [1 (1): 298]; *овечий гурт каменів* [1 (2): 404].

Слова-конкретизатори індивідуальних властивостей тварин представлені лексемами *жовтодзюбий, хижий, неприручений, окрилений, плазуючий*. Світ тварин у тропях презентований також місцем їх проживання: *кубельце, нірка, гніздо* тощо, з якими поет часто ототожнює дім, батьківщину: *лиш у нашім таздуванні / несповите кубелечко* [1 (2): 138].

У тексті *обродилася кислиця тучна корова / на майдані посеред міста / ратицями вгрузла / попасає бруківку / доять її зелене молоко / разом з листям / надвечір одна стромовина / чорна зболена дійка / а вранці поворітьма дійна* [1 (1): 143] основою метафори є псевдототожність *кислиця – корова*, яка акумулює уподібнення фітоніма одночасно за рядом ознак власне тварині, частинам її тіла (ратиці, дійка), діям, спрямованим на неї (доїти), особливостям поведінки (попасати), біологічним характеристикам (дійна), а також об'єктивує зіставлення плоду та молока. Схоже розгорнуте ототожнення характерне

для поширеної метафори *сад сиз пір'ям затріп, / став золоті гнізда класти, / сонячні яєчка висиджувати* [1 (2): 346].

У процесі зооморфізації у термінах тварин поет осмислює людину, феномени неживої природи, абстрактні поняття, рослини, мову, предмети, будівлі тощо. Зооморфні тропи демонструють здебільшого індивідуально-авторські переосмислення, у яких часто реалізуються символічний зміст традиційних образів тварин.

Семантична модель *тварина – людина* становить близько третини проаналізованих зооморфних тропів. Проте традиційні для української літератури зіставлення на зразок *хлопець – сокіл, дівчина – пташка* трапляються нечасто. Здебільшого функціонують оказіональні образні одиниці: *як равлик / виставляю ріжки / з кожного слова* [1 (2): 457]. Указана модель базується на ознаках подібності порівнюваних об'єктів: *на цих кількох фальшивих клавішах / пройди над проваллям легко як сарна* [1 (2): 49], *мушля вуха* [1 (2): 213].

Продуктивною є модель з лексемою *крила* та похідними, яку дослідники пов'язують з її автономним існуванням у міфології, фольклорі, різних видах мистецтва [2: 143]. Як «солярний символ, що означає божество, духовну природу, дію, силу волі, силу розуму, швидкість, оберт, всеосяжність, здатність вийти за межі реального світу» [5: 254], вона часто проєктується на духовний світ людини, профілюючи возвеличення, піднесення: *обтяти крила жіночості / крило материнства* [1 (2): 197]. Протилежне, пейоративне, емоційне забарвлення лексема реалізує в іронічному тексті, що засвідчує вживання зменшено-пестливої форми у невластивому їй значенні: *битися крильцем / у груди / і ми люди / без нас вітру б / не було* [1 (1): 307].

У термінах тварин поет осмислює феномени неживої природи: воду, вогонь, камінь, землю, повітря, астральні тіла, явища природи тощо. В основі такого зіставлення часто лежить візуальна подібність за кольором (*змії вечора / з-за овиду / дорігає вогнем* [1 (2): 25]), розміром (*метелиця дметься-сердиться / а її метелики / за одним смичком / у криштальці перемінилися* [1 (2): 298]), формою (*а молодий / сам ріжками буцається / мов цапок* [1 (2): 148]). Зорова подібність є основою зіставлення *дороги* та *змії*.

Зооморфізація рослин є однією з пріоритетних і відбувається переважно через лексеми, що позначають динамічну сферу життєдіяльності: *кущі обтрушуються / з води / як скупані пси* [1 (2): 185]; *і водорость ожини ноги пообплутала, / і, спрагла територій, без кінця поведе* [1 (1): 43]; *залишилися / кучер'яві пагорбки / що наслися вздовж залізниці* [1 (1): 123]. Мотиваційною основою зіставлення тварини та рослини може бути зовнішня схожість: *ах ці милі знайомі / привітно-декоративні / лояльно обстрижені / зелені пуделі* [1 (1): 141]; *червоніють бузьчині ноги ревеню* [1 (1): 341]; *спливають черв'яків рожеві корінці* [1 (2): 50]. Лексеми *отара, табун* профілюють кількісну ознаку: *табуни дерев* [1 (1): 286]; *отари куців бляєли буюдогін* [1 (1): 282]. Етносимволічне забарвлення таких тропів спостерігаємо рідше: *явори з білими крильми / напевно з вашого царства* [1 (1): 299].

Оживлення мови відбувається шляхом зіставлення її з властивостями тварин. *Птах – слово* – це традиційна модель, що апелює до міфологічних уявлень і має глибоку історію вживання у світовій літературі. В І. Калинця фіксуємо метафору *літають неприручені слова* [1 (1): 202], розвиток мови поет ототожнює з життєдіяльністю птаха: *міняв я личко на обличчя, / зі жовтодзюбого наріччя / я в пір'я мови обростав* [1 (2): 59]. Пейоративну оцінку реалізують зіставлення мови і змії: *плазування слів* [1 (2): 279]; *чутки / сповза-*

ють з язиків як змії [1 (1): 321], за якою в народних уявленнях закріплені негативний символічний зміст [4: 125].

Проекція властивостей тварин на мову демонструє також й індивідуально-авторські асоціації, особливості мовомислення І. Калинця, що яскраво проявилися в поетизації букв власного імені та прізвища: (Г) *прекрасний звір / перемагає мене випростовуючись / обдавши довгим язиком / жагучим подихом* [1 (2): 292]; (К) *ціпка клешня долі / мій фатум* [1 (2): 293]; (И) *пір'яни розвіяної жар-птиці* [1 (2): 295]; (Б) *беззахисний і ніжний / як равлик без панциря* [1 (2): 296].

Продуктивною є модель, що засвідчує подібність між зоосвітом та абстрактними явищами. Із тваринами поет зігравляє тишу, заздрість, совість, політику, ностальгію, цноту, цивілізацію, заангажованість, інстинкт, титули, дійсність, думку, тріумф тощо: *бацили ностальгії* [1 (1): 161]; *у коконі цноти* [1 (1): 190]; *там за дверима / пасеться заангажованість / на бухгалтерських полях* [1 (1): 306].

Поодинокими прикладами представлена модель *тварина – тварина*. Ключовою для тюремного, «невольничого» віршування І. Калинця дослідники вважають метафору *орати метеликами* [6: 26]. Її по-різному трактують М. Ільницький, Д. Гусар-Струк, Я. Костюків. На нашу думку, ототожнення метеликів з волами (*а господарю / даруй в кошару / метеликів пару* [1 (2): 303]; *це той / що забув тверезу мову людей / і пішов орати метеликами / серед зілля-журилля / де навіть волам не під силу* [1 (2): 304]) зумовлене архетипами. Метелик традиційно асоціюється з душею, безсмертям [2: 146], віл – символ «жертви, страждання, терпіння; важкої праці; покори» [3]. Таким чином, розглянуті метафори демонструють обмеження можливостей та засобів до боротьби, акцентують на духовному протистоянні, що вимагає незламності та сили духу.

У термінах тварин поет також осмислює звуки, зокрема музику: *добував прадід чистого золота тони, / що декою туги натомлені й скриті, / як золоті рибки, в небі тонули* [1 (1): 44], деякі предмети: *Вже напевно повернулося з вирію / твій чорногуз – чорнокриле фортепіано* [1 (1): 92], транспорт: *це зух а не голубе авто / от і покірне міське телятко / добрикалося розпанахане черево / як шпилькою метелик / прохромлене піною бука* [1 (1): 146]; *можуть голічерева як жуки / поперекидуються автомобілі / і трамваї* [1 (1): 216], будівлі та їх частини: *Слимаки дзвінків балконів / закрутились ажурово* [1 (1): 64]; *Засіли солом'яні оселі на Золотому Тоці, / як кури, порпаються у купі рапунття* [1 (1): 62], рекламу: *цвіркуни реклам сюрчать* [1 (2): 169], запах: *сарана чаду / несеться / із маньчжурських степів* [1 (2): 424] тощо.

Зооморфізація у них може супроводжуватися реалізацією пейоративного, меліоративного чи нейтрального забарвлення залежно від мотиваційної основи зіставлення об'єктів та семантико-символічних значень, закріплених за лексемами, що позначають тваринний світ. Так, негативне ставлення до кажана, який у народних повір'ях асоціюється з нечистою силою [4: 266], зумовлює негативну конотацію метафори *літають щоночі / кажани трибуни / наді мною* [1 (1): 152]; троп *змійка браслету* [1 (2): 319] ґрунтується на зовнішній подібності і демонструє нейтральне емоційне забарвлення; текст *Золотий сколотський Плуг, / як птах, повертається / у соняшникове небо, / звідкіля колись / нам ласкаво зійшов* [1 (2): 466] характеризується позитивною конотацією.

Проведені нами дослідження засвідчують, що зооморфна та фітоморфна моделі тропів представлені широким лексичним матеріалом. Розглянуті зіставлення ґрунтуються на різноманітних подібностях об'єктів, індивідуально-авторських асоціаціях, а також міфологічних уявлень, етносимволічному змісті, закріпленому за певною рослиною чи твариною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Калинець Ігор*. Зібрання творів: у 2 т. / І. Калинець. – К.: Факт, 2004. – Т. 1: Пробуджена муза. – 416 с.; Т. 2: Невольнича муза. – 544 с. – ISBN 966-8408-57-8. – ISBN 966-8408-58-6(1); ISBN 966-8408-59-4(2).
2. *Кравець Л.* Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст.: монографія / Лариса Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 416 с. – ISBN 978-966-580-386-7.
3. Словник символів / [заг. ред. О.І. Потапенко, М.К. Дмитренко]. – К.: Народознавство, 1997. – 156 с. – Режим доступу: <http://ukrlife.org/main/evshan/symbol.htm>
4. *Жайворонок В. В.* Знаки української етнокультури: словник-довідник / В. В. Жайворонок. – К.: Довіра, 2006. – 703 с. – ISBN 966-507-195-5.
5. *Войтович В. М.* Українська міфологія / В. М. Войтович. – К.: Либідь, 2002. – 664 с. – ISBN 966-06-0273-1.
6. *Гусар-Струк Д.* Невольнича Муза або Як «Орати метеликами»: [Вступна стаття] // Калинець Ігор. Невольнича Муза: Вірші 1973-1981 років. – Балтимор; Торонто: Смолоскип, 1991. – С. 7-31. – ISBN 0914834657d.

Стаття надійшла до редакції 12.07.13

О. Мысык, аспірантка

Тернопольский национальный

педагогический университет им. В. Гнатюка, Тернополь

ФИТОМОРФНАЯ И ЗООМОРФНАЯ МОДЕЛИ ТРОПОВ В ПОЭТИЧЕСКИХ ТЕКСТАХ И. КАЛИНЦА

В статье рассмотрены фитоморфные и зооморфные модели тропов в поэтических текстах И. Калинца, проанализированы лексико-семантические группы субъектов осмысления и объектов сопоставления в них. Определена мотивационная основа уподобления.

Ключевые слова: *фитоморфная модель, зооморфная модель, троп, уподобление, И. Калинец.*

О. Мусук,

postgraduate of V. Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University, Ternopil

FITOMORPHIC AND ZOOMORPHIC PATTERNS OF TROPES OF IGOR KALYNETS' POETIC TEXTS

In the article the fitomorphic and zoomorphic patterns of the tropes in I. Kalynets' poetic texts are investigated, the lexical-semantic groups of subjects of understanding and objects of comparison are analysed. The motivational basis of assimilation is defined.

Keywords: *fitomorphic patterns, zoomorphic patterns, trope, assimilation, I. Kalynets*